

$$F = C_1 r v + C_2 r^2 v^2 \quad F = \frac{mMG}{r^2} \quad F = \frac{dp}{dt} = ma \quad dW = F \cdot dr \quad a_{\text{mer}} = \frac{v^2}{r} = \omega^2 r$$

$$U = -\frac{mMG}{r} \quad U = mgh \quad U = \frac{1}{2} k x^2 \quad K = \frac{1}{2} m v^2 \quad K = \frac{1}{2} I \omega^2$$

$$E_{\text{top}} = K + U = \frac{1}{2} m v^2 - \frac{mMG}{r} = \frac{-mMG}{2a} \quad L = r \times p \quad I = \sum_i m_i r_i^2$$

$$m_1 r_1 = m_2 r_2 \quad v = \omega r \quad T^2 = \frac{4\pi^2 (r_1 + r_2)^3}{G(m_1 + m_2)2} \quad \omega = \frac{d\theta}{dt} \quad \omega = \sqrt{\frac{k}{m}}$$

$$\tau = r \times F = I\alpha = \frac{dL}{dt} \quad \alpha = \frac{d\omega}{dt} \quad T = \frac{2\pi}{\omega} \quad L = I\alpha \quad I = \int_0^{\Delta t} F dt = p_f - p_i$$

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{l}} \quad \omega_{\text{pr}} = \frac{\tau}{L_s} \quad T^2 = \frac{4\pi^2 a^3}{GM}$$

Kendi silindirik ekseninde dönen M kütleli ve R yarıçaplı katı bir disk için: $I = \frac{1}{2} MR^2$

Merkezinden geçen eksen boyunca dönen M kütleli ve R yarıçaplı katı bir küre için:

$$I = \frac{2}{5} MR^2$$

$$v_f - v_i = -u \ln\left(\frac{m_f}{m_i}\right) - g t \quad I = I_{\text{cm}} + M d^2 \quad I_z = I_x + I_y$$

$$f' = f \left(1 + \frac{v}{c} \cos \theta\right) \quad \lambda' = \lambda \left(1 - \frac{v}{c} \cos \theta\right) \quad \frac{dP}{dy} = -\rho g$$

$$PV = nRT \quad R = 8.31 J / K \quad PV = NkT \quad k = 1.38 \times 10^{-23} J / K \quad N_A = 6.02 \times 10^{23}$$

$$\lambda = \frac{h}{p} \quad E = hf = \frac{hc}{\lambda} \quad \Delta L = \alpha L \Delta T \quad \Delta V = \beta V \Delta T$$

$$h = 6.6 \times 10^{-34} \text{ J}\cdot\text{sec} \quad \hbar = \frac{h}{2\pi} = 1.05 \times 10^{-34} \text{ J}\cdot\text{sec}$$

$$\frac{1}{2} \rho v_1^2 + \rho g y_1 + P_1 = \frac{1}{2} \rho v_2^2 + \rho g y_2 + P_2$$

Problem 1 (16 Puan)

Bir nişancı, m kütleli bir mermiyi yatay düzlemde θ açısı altında v_0 hızı ile ateşlemektedir. Merminin yer seviyesinden atıldığı varsayalım. Yer çekimi ivmesi g dir. Hava direncini ihmal ediniz. Cevaplarınızı m, g, v_0 ve θ cinsinden veriniz.

- (4) Mermi ne zaman en yüksek noktaya ulaşır?
- (4) Bu nokta yer seviyesinden ne kadar yüksektir?
- (4) Mermi yere hangi hız ile çarpacaktır?
- (4) Mermi yere çarptığı zaman almış olduğu yatay uzaklık nedir?

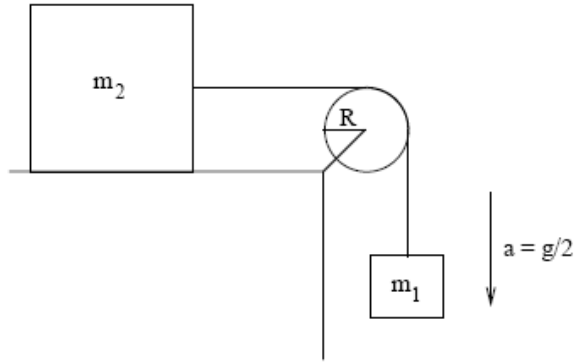
Problem 2 (15 Puan)

Bir sarkaç l uzunluğuna sahiptir (ip kütsesizdir). Sarkaca asılı olan cismin kütsesi m dir. İp yatayla $\theta = 90^\circ$ derecelik açı yaptığı zaman cismi ilk hızsız olarak bırakıyoruz. Her türlü sürtünme ihmal edilebilir. Yerçekimi ivmesi g dir. Cevaplarınızı l, m ve g cinsinden veriniz.

- (5) Sarkaç en alt noktaya ($\theta = 0^\circ$) vardığı zaman hızı nedir?
- (5) $\theta = 0^\circ$ olduğu zaman, ipteki gerilme nedir?
- (5) Yerçekimi ve sarkacın bırakıldığı an ile en alt noktaya vardığı an arasında ipteki gerilme tarafından ne kadar bir iş yapılmıştır?

Problem 3 (24 puan)

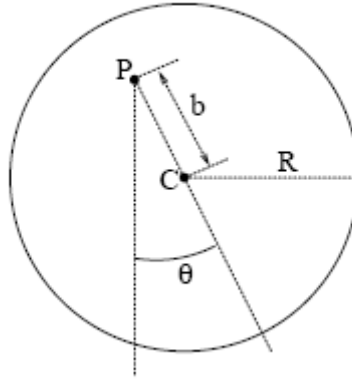
Değeri bilinmeyen m_1 kütlesi, kütlesi ihmal edilebilen bir ip ile asılmış ve $g/2$ ivmesi ile aşağıya düşmektedir. İpin diğer ucu sürtünmesiz masa üzerinde kayan m_2 kütesine bağlanmıştır. İp kütlesi $m_2/2$ ve yarıçapı R olan düzgün şekilli bir makaradan geçmektedir (şekle bakınız). Makara yatay ekseninde ve sürtünmesiz olarak dönmekte ve ip makaradan kaymamaktadır. b , c ve d şıkkı için cevaplarınızı g , m_2 ve R cinsinden veriniz.

- (6) Makara ve her iki kütle için serbest-cisim diyagramını çiziniz.
- (6) İpin yatay kesimindeki gerilme nedir?
- (6) İpin düşey kesimindeki gerilme nedir?
- (6) Değeri bilinmeyen m_1 cisminin kütlesi nedir?

Problem 4 (20 puan)

Düzgün M kütleli ve R yarıçaplı katı bir disk P den geçen eksen etrafında salınım hareketi yapmaktadır. Eksen diksin düzlemine diktir. P noktasındaki sürtünme ihmal edilebilir derecede küçüktür ve ihmal edilebilir. P noktasından diskin merkezine olan uzaklık b dir (şekle bakınız). Yer çekimi ivmesi g dir.

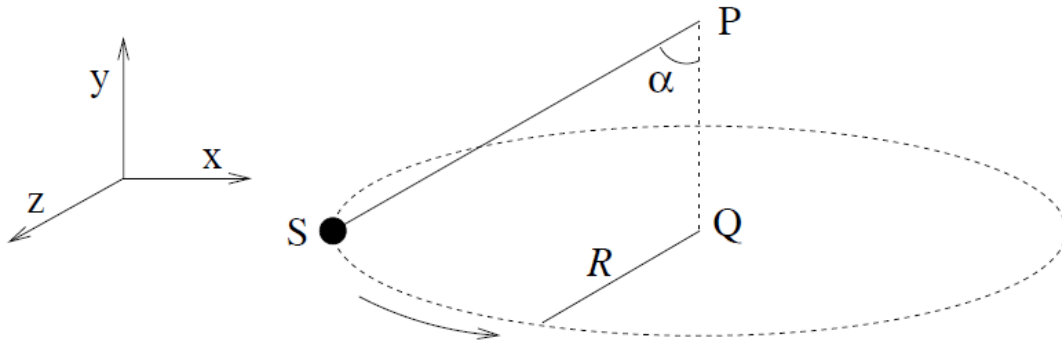
- (4) açıdaki yer değiştirme θ olduğu zaman, P noktasına göre tork nedir?
- (4) P noktasından eksen boyunca eylemsizlik momenti nedir?
- (4) Tork, P noktasından geçen eksen boyunca bir açısal ivmeye sebep olur. Hareket denklemini, θ açısı ve açısal ivme cinsinde yazınız.

Disk salınım hareketi yaptıkça, maksimum yer değiştirme açısı, θ_{mak} , oldukça küçüktür ve hareket neredeyse mükemmel basit harmonik harekettir.

- (4) Salınımın periyodu nedir?
- (4) Disk salınım hareketi yaptıkça, P noktasında mevcut olan ve diske etkiyen herhangi bir kuvvet var mıdır? Açıklayınız.

Problem 5 (25 Puan)

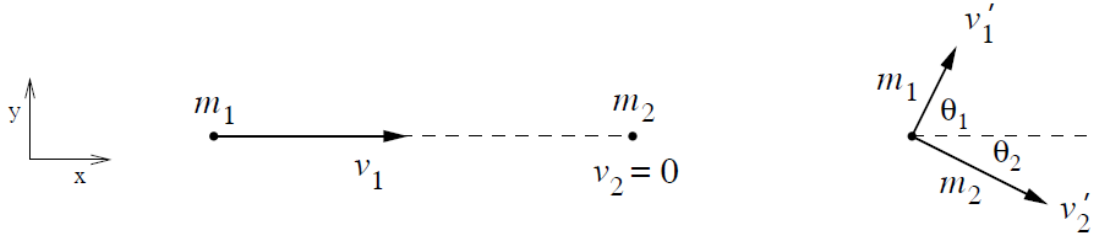
m kütleli bir elma bir ipe bağlı olarak yatay bir düzlemde sabit sürat ile dönmektedir. İp düşey ile α açısı yapmaktadır (şekle bakınız). Çemberin yarıçapı R dir. Elmanın bir tam tur dönmesi τ saniye almaktadır. Dönmenin yönü şekilde belirtilmiştir. Elma S noktasında size doğru yaklaşmaktadır. Q çemberin merkezidir. QP dikey uzaklıktır. SQ artı x doğrultusunda, QP y doğrultusunda ve z doğrultusu S noktasında çembere teğettir ve size doğrudur. Yerçekimi ivmesi g dir. İpin kütlesiz olduğunu varsayalım. Cevaplarınızı m, R, τ ve g cinsinden veriniz.

- (4) Elma için S noktasında serbest cisim diyagramını çiziniz.
- (4) S noktasında elmanın hızı (büyüklük ve yön olarak) ve ω açısal hızı nedir?
- (4) Elmanın S noktasında merkezci ivmesi nedir (büyüklük ve yön olarak)?
- (4) S noktasında elmaya etki eden bütün kuvvetlerin toplamının yönü ve büyüklüğü nedir? Bunu şekil üzerinde tek kuvvet olarak gösteriniz ya da ayrıca çiziniz ve bu kuvveti açık bir şekilde belirtiniz.
- (9) α nedir?

Problem 6 (25 Puan)

m_1 kütleli ve v_1 hızlı (x doğrultusunda) diğer bir m_2 kütlesi ile çarpışmaktadır. Çarpışma meydana gelmeden önce m_2 durumdur. Yani $v_2 = 0$ dır. Çarpışmadan sonra, parçacıklar $x-y$ düzleminde x eksenine θ_1 ve θ_2 açısı yapan v_1' ve v_2' hızlarına sahiptirler (şekle bakınız). Herhangi bir dış kuvvet yoktur. Tüm cevaplarınızı m_1, m_2, v_1, θ_1 ve θ_2 sinsinden veriniz.

- (3) Çarpışmadan önceki toplam momentum nedir (yön ve doğrultu olarak)?
- (4) Çarpışmadan sonraki toplam momentum nedir (yön ve doğrultu olarak)?
- (4) Çarpışmadan önceki toplam kinetik enerji nedir?
- (6) Hızların $\frac{v_2'}{v_1'}$ oranı nedir?
- (8) v_1' in büyüklüğü (sürat) nedir?

Problem 7 (25 Puan)

M kütleli ve R yarıçaplı dönmeyen bir küresel bir gezegen düşününüz. Gezegenin atmosferi yoktur. m kütleli bir uzay aracı ($m \ll M$) gezegenin yüzeyinden v_0 hızı ile 30° açı altında fırlatılıyor. Roketin yanması oldukça kısa zaman almaktadır. Böylece, uzay aracının v_0 hızına sahip olduğu zaman, kayda değer bir mesafe yol almadığını var sayabilirsiniz.

a. (4) v_0 hızı o kadar büyüktür ki, uzay aracı gezegenin yörüngesinde kalmaz. Bu uzay aracının yörüngede kalması için minimum hız ne olmalıdır?

Şimdi uzay aracının gezegenin yörüngesinde kaldığını ve yörüngede uzay aracının gezegenin merkezinden $15R$ kadar uzakta olduğunu varsayalım. Bu mesafede hız V dir.

b. (4) v_0/V oranı nedir?

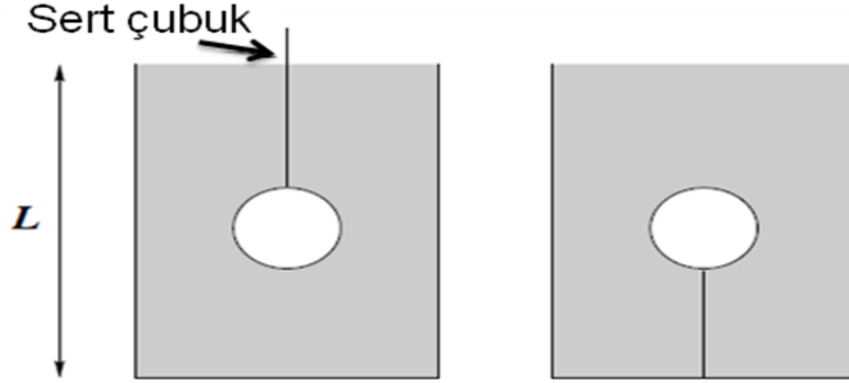
c. (4) Uzay aracının fırlatıldıktan hemen sonraki toplam enerjisi nedir?

d. (5) Uzay aracı gezegenden en uzakta olduğu zaman, toplam enerjisi nedir?

e. (8) v_0 hızını M, G ve R cinsinden elde etmenize yarayacak olan bir denklem yazınız (bu denklemi çözmenizi istemiyoruz).

Problem 8 (18 Puan)

L uzunluklu bir silindir şeklindeki kap yoğunluğu ρ olan bir sıvı ile ağzına kadar doludur. Kap teraziye konuluyor ve terazi W değerini gösteriyor. Eğer bırakılırsa suyun yüzeyinde yüzecek olan V hacimli ve m kütleli hafif bir top yavaşça suyun içine doğru bırakılıyor ve şekilde solda gösterildiği gibi hacmi ihmal edilebilir sert bir çubuk vasıtasıyla suyun yüzeyinin altında tutuluyor.

- (4) Top sıvının içine doğru bastırılırken taşan sıvının M kütlesi nedir?
- (6) Top tamamıyla su içine batırıldığı zaman terazinin gösterdiği değer nedir? Cevabınızı veriniz.
- (8) Eğer bir çubuk tarafından aşağı doğru bastırılmasının yerine, top çok ince bir ip ile sağdaki şekilde görüldüğü gibi kabın altına bağlanılarak yerinde tutulursa, ipteki T gerilmesi nedir? Ve terazide okunan değer nedir?

Problem 9 (15 Puan)

Eğer atmosferde T sıcaklığı yükseklikten bağımsız ise, p basıncının yüksekliğin bir fonksiyonu olarak h yüksekliği ile

$$p = p_0 e^{-\frac{mgh}{kT}}$$

şeklinde değiştiğini gösteriniz. Burada m bir hava molekülünün ortalama kütlesi ve p_0 deniz seviyesindeki basınçtır.

Problem 10 (17 Puan)

m kütleli ve R yarıçaplı bir bowling topu metronun düzgün zemininde durmaktadır. Eğer metro yatay olarak a_1 ivmesine sahip ise, topun a_2 ivmesi nedir? Topun kaymadan döndüğünü varsayınız. Yerçekimi ivmesi g dir.